

Historie turismu

-
- Kdo cestuje?
  - Proč cestuje?
  - Kam cestuje?

-
- Jak se měnilo podnebí a jak se stěhovala zvířata, migrovali i lidé
  - Delší cesty jsou doloženy obchodem (Jorontovo, Çatal Hüyük)
  - Rozšíření civilizace na větším území tvoří z cestování nutnost
  - Velké civilizace (egyptská, řecká, římská) vytvářejí předpoklady pro růst cestovního ruchu z důvodů správních, kulturních či vzdělávacích, náboženských

Egypt a Mezopotámie

- Cestovalo se mnoho – lodě, souš
- Cílem často zábava nebo každoroční slavnosti
- Pyramidy
- Rekrece na Nilu

Egypt a Mezopotámie

- Cestovalo se mnoho
- Cílem často zábava nebo každoroční slavnosti
- Rekreaace na Nilu
- Pyramidy
- Oslavy – Herodotos v Bubastis, Busiris
- Suvenýry
- Ubytovací zařízení

Egyptian Trade Routes, c. 1450 B.C.

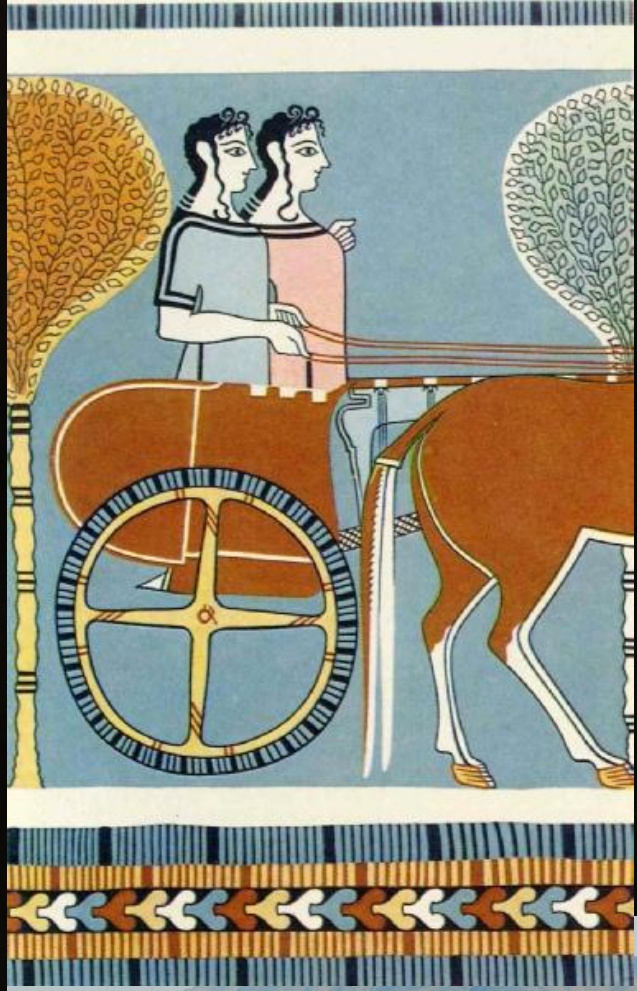
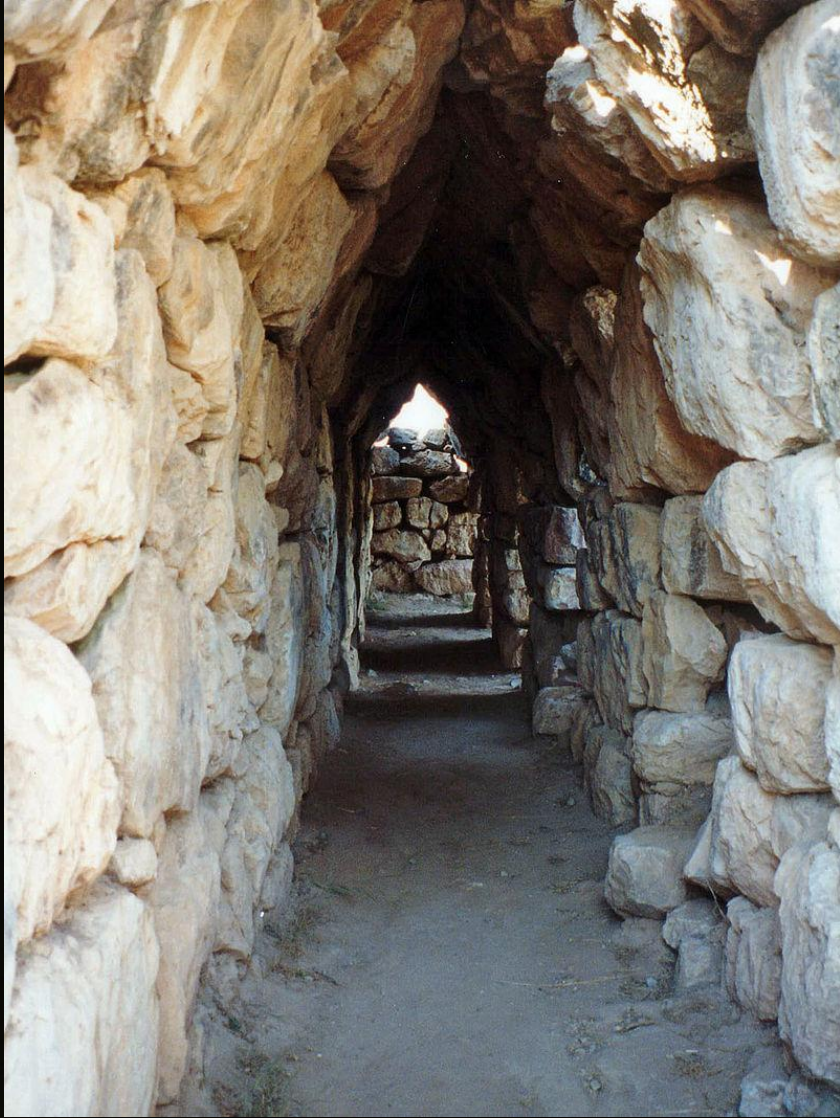
Řekové

- První, kdo cestovali v moderním slova smyslu
- Cestování za zábavou a poznáním bylo velmi oblíbené - Cleombrotus
- Cestování bylo posilováno dvěma zlepšeními
  - Směnárny: řecká města akceptovala cizí měny
  - Jazyk: řecká říše pokrývala velkou část Středomoří, jazyk byl univerzálně srozumitelný
- Pohodlí bylo zaručeno
- Cestování na hry (Olympijské, pythijské, nemejské, istmijské)
- Poutě

Autoři cestopisů

- Herodotos
- Pausanias – autor Cest po Řecku. Cestoval mezi lety 150 – 180 po Řecku a popisoval památky hodné zájmu.
- „Řeková zdají se být nakloněni nahlížet s větším údivem na zahraniční pozoruhodnosti než na domácí. Zatímco respektovaní historici popisují egyptské pyramidy v pečlivých detailech, neudělají nejmenší zmínku o Myniasově pokladnici či zdech Tiryns, přestože nejsou o nic méně zajímavé.“
- Antipater ze Sidonu – 7 divů světa

Římané

- Prosperita římské říše se projevila i v cestování
- Vznikly početné střední vrstvy, které měly čas a peníze cestovat
- Cestování usnadňoval rozsáhlý systém římských cest, zájezdní hostince, cestovní průvodce (Itineraria), univerzální infrastruktura v provinciích, poskytujících luxus hlavního města
- Lázně
- Poutě

Legend

- Rome and Vassals
- Germanic Nations
- Iranian Nations
- Minor Nations
- Resource
- Entertainment Centers
- Internal Trade Route
- External Trade Route

Cost of the Empire

Revenue in 180AD	74,500,000 denarii
Entertainment per year	26,250,000 denarii
Roman Army per year	37,500,000 denarii
Infrastructure per year	43,525,000 denarii
Balance in 180AD	32,775,000 denarii

THE ROMAN EMPIRE IN AD 125

- Imperial border
- Legionary base
- ⚓ Major naval base
- ⊙ Roman province
- ⊙ Major city
- Main road
- Major sea route
- ⚡ Gold mines
- ⚡ Silver mines
- ⊙ COLCHIS Roman client state

Legions deployed (AD 125):

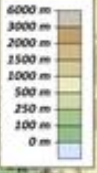
1. VII GEMINA
2. II AUGUSTA
3. XX VALERIA VICTRIX
4. VI VICTRIX
5. IX HISPANA
6. XXX ULPIA VICTRIX
7. I BRUNNENSIS
8. XXX PRIMA GENA
9. VIII AUGUSTA
10. X GEMINA
11. XIV GEMINA
12. I ADIUTRIX
13. II ADIUTRIX
14. IV FLAVIA FELIX
15. VII CLAUDIA
16. XIII GEMINA
17. I ITALICA
18. XI CLAUDIA
19. V MACEDONICA
20. XV APOLLINARIS
21. XVI FULMINATA
22. XVI FLAVIA FIRMA
23. IV SCYTHICA
24. III GALLICA
25. VI FERREATA
26. II CYRENAICA
27. X FRETENSIS
28. II TRAIANA
29. XXX DEIOTARIANA
30. III AUGUSTA

BARBARICUM IN AD 125

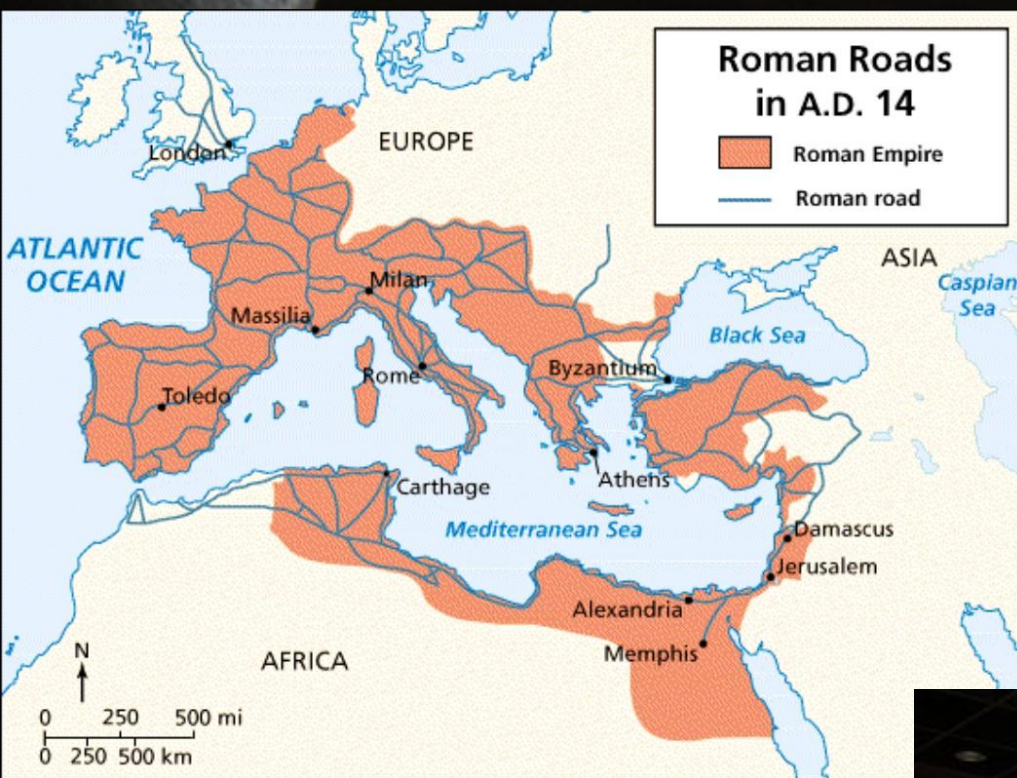
- Probable barbarian linguistic groups:
- Germanic Thraco-Dorian
  - Balto-Slavic Finnic-Ugric
  - Celtic Hamito-Semitic
  - Iranic Uncertain

Scale: 1 : 10,000,000
 0 1000 (km) 600 (mi)
 Lambert azimuthal equal-area projection / ETRS89 datum

Sources: Pliny the Elder, *Naturalis Historia* Book IV (ca. 60); Tacitus, *Germania* (ca. 100) and Ptolemy's *Geographia* (ca. 140)

Poutníci do sv. země

- Poutník z Bourdeaux – 333 po. Kr.
- Egeria - 381-4 po Kr.

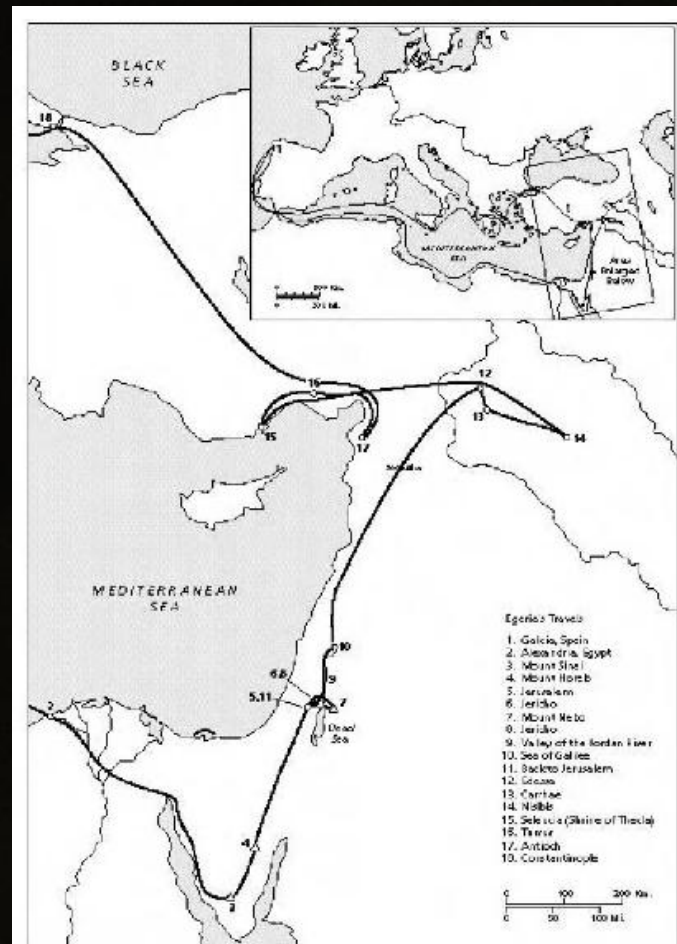
City of Verona (Verona) - miles x.
Change at Cadianum (Caldiero) - miles x.
Change at Aurei - miles x.
[559] City of Vincentia (Vicentia, Vicenza) - miles xi.
Change at the frontier - miles xi.
City of Patavium (Padova) - miles x.
Change at the twelfth milestone - miles xii.
Change at the ninth milestone - miles xi.
City of Altinum (Altino) - miles ix.
Change at Sanus - miles x.
City of Concordia (Concordia) - miles ix.
Change at Picilia - miles ix.
Change at the eleventh milestone - miles x.
City of **Aquileia** (Aquileia) [pct.5] - miles xi.

Total from Milan to Aquileia 251 miles, 24 changes, 9 halting-places.

Change at the eleventh milestone - miles xi.
[560] Change at Fornolus - miles xii.
Change at the Camp - miles xii.

Here rise the **Julian Alps** [pct.6].

To Pirus upon the summit of the Alps - miles ix.
Halt at Longaticum (Logatec) - miles x.
Change at the ninth milestone - miles ix.
City of Emona (Aemona, Ljubljana) - miles xvi.
Change at the fourteenth milestone - miles x.
Halt at Hadrante (Adrans, St. Oswald) - miles xiii.
Frontier of Italy.

Peregrinatio

- Kláštery
- Peregrinatio academica - 1155
- Obchod a řemesla
- Starší cestopisy - Navigatio, zprávy poutníků, fabulace
- **Historiae** — De re nautica (1533, Basilej), A book called Treasure for Traveilers (1578, London)

Turisté: Grand Tour (kavalírské cesty)

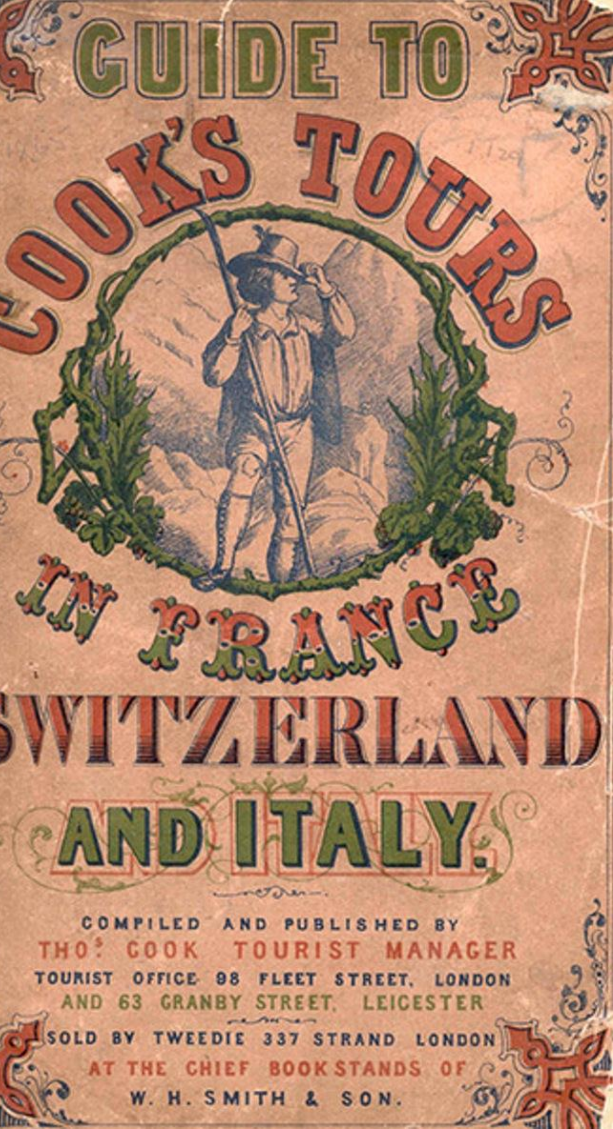
- Mladí šlechtici
- Francie, Itálie, Německo
- Obdoba vandru
- Barokní pouť

19. století

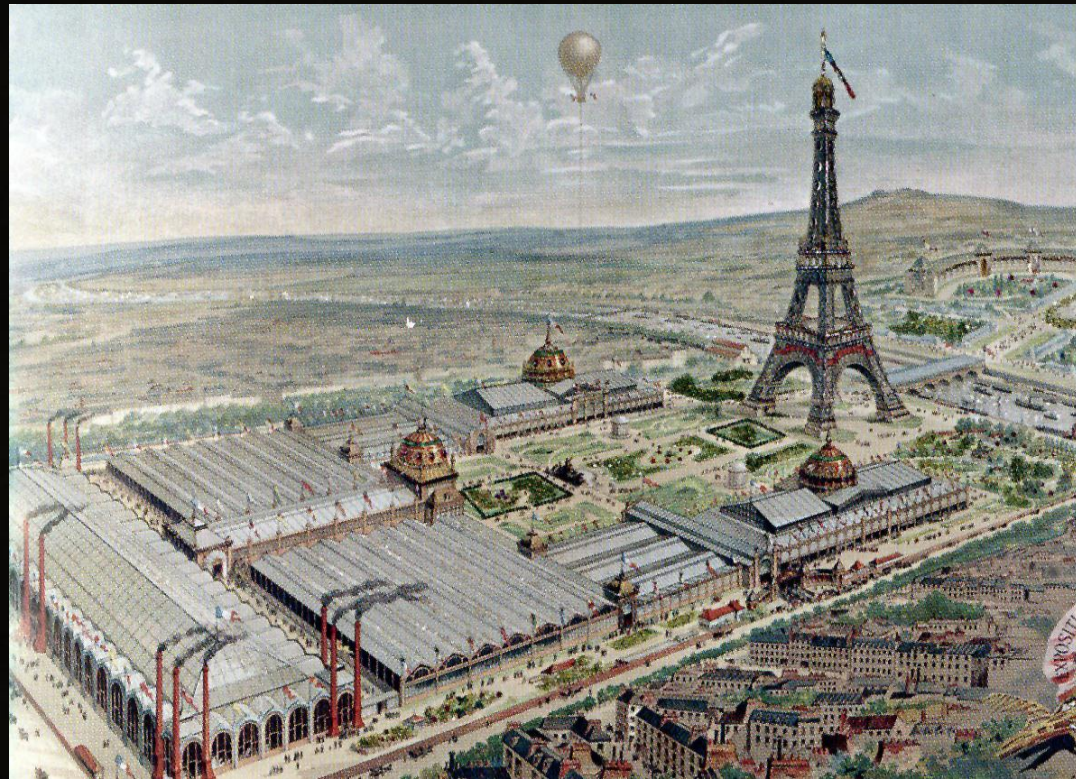
- Alpinismus
- Železnice
- Parolodě
- Cookova cestovní kancelář
  - Překvapivý plod boje proti alkoholismu
  - Permanentní inovace
    - Rychlý růst destinací, celosvětový záběr
    - Kupon, oběžný akreditiv, reklama
    - Budování cestovní infrastruktury – lodě, autokary, hotely, restaurace

Nové divy světa

- Velké výstavy
  - Crystal Palace
  - Eiffelova věž

Velké výstavy – turismus bez cestov

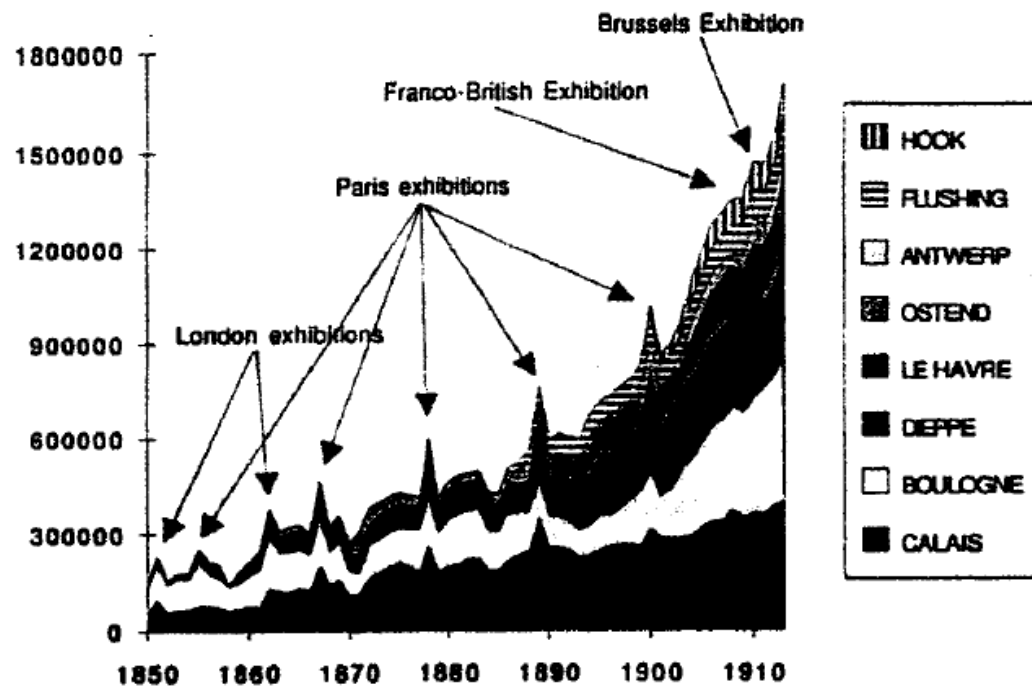
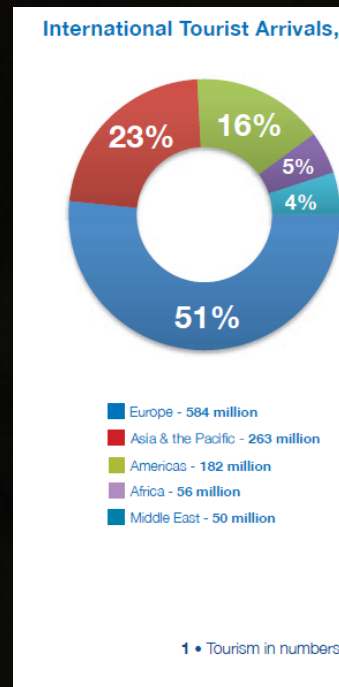
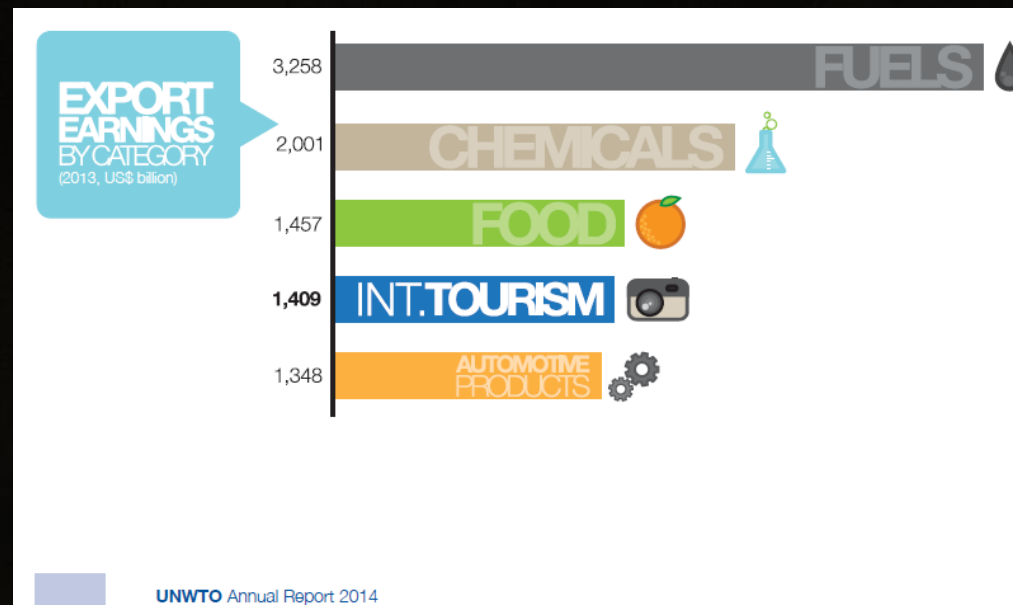

Fig. 4: PRO, RAIL 633/425, 411/655.

- Počátek 20. stol.
- Turismus jako forma exportu

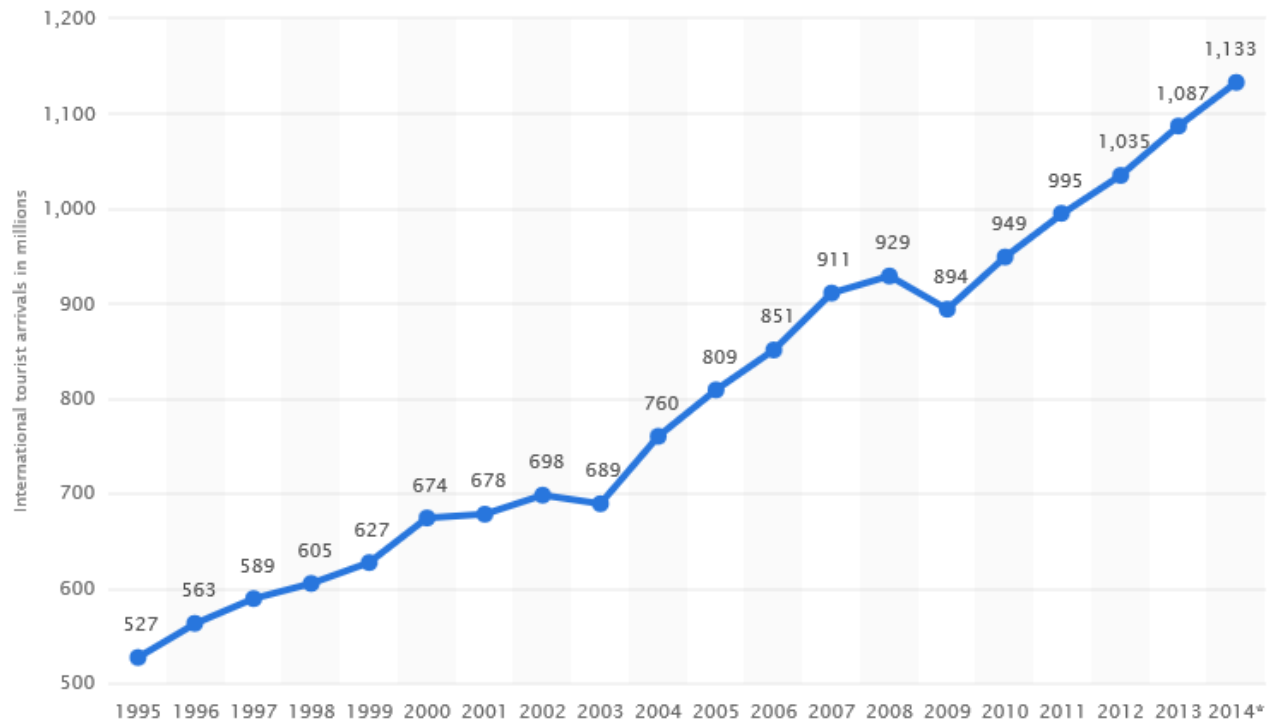

Turismus dnes

Number of international tourist arrivals worldwide from 1995 to 2014 (in millions)

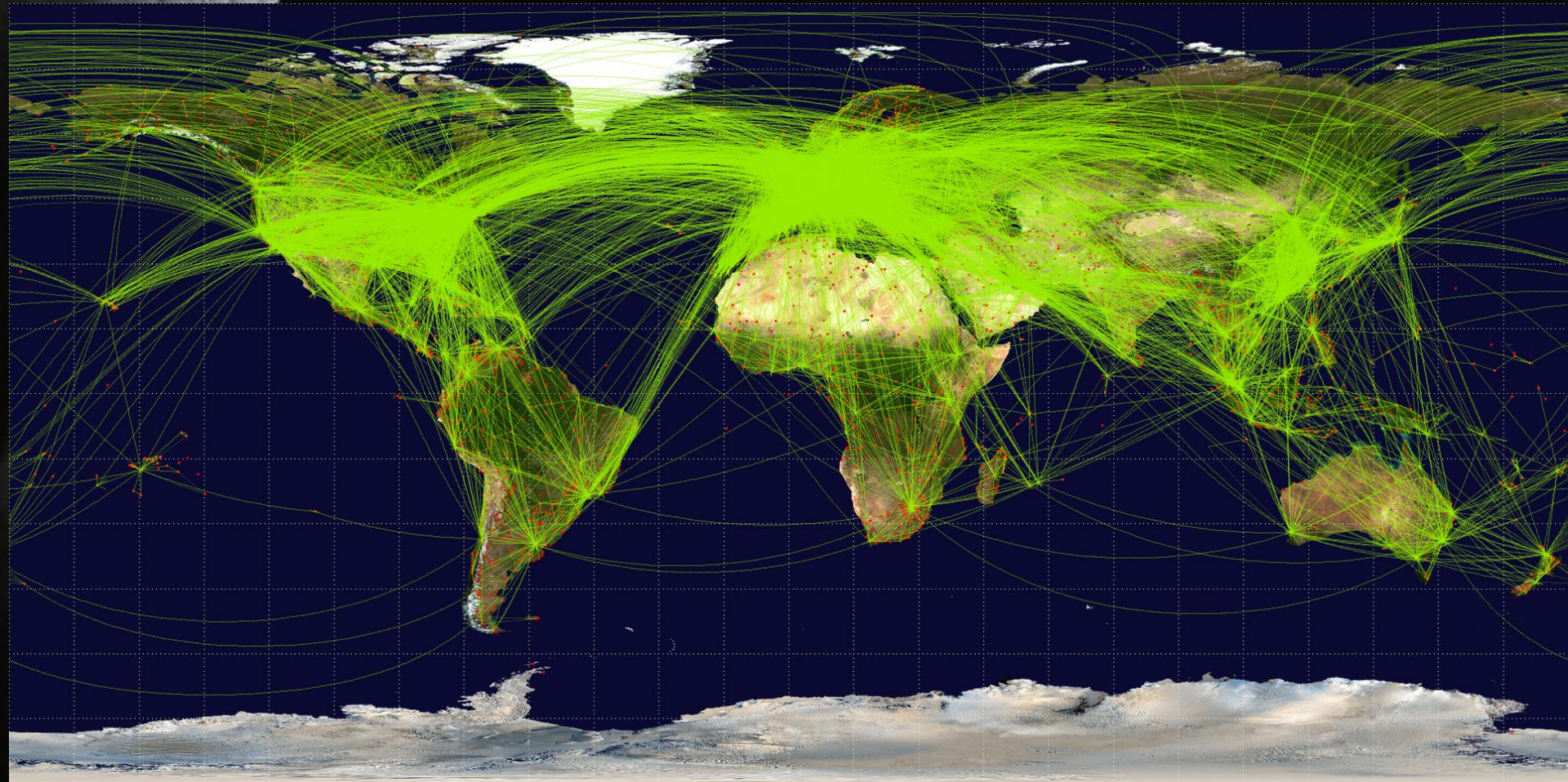
This statistic shows the number of international tourist arrivals worldwide from 1995 to 2014. In 2010, the number of international tourist arrivals throughout the world reached 948 million. In 2012, they reached 1.04 billion.

Show more ▾

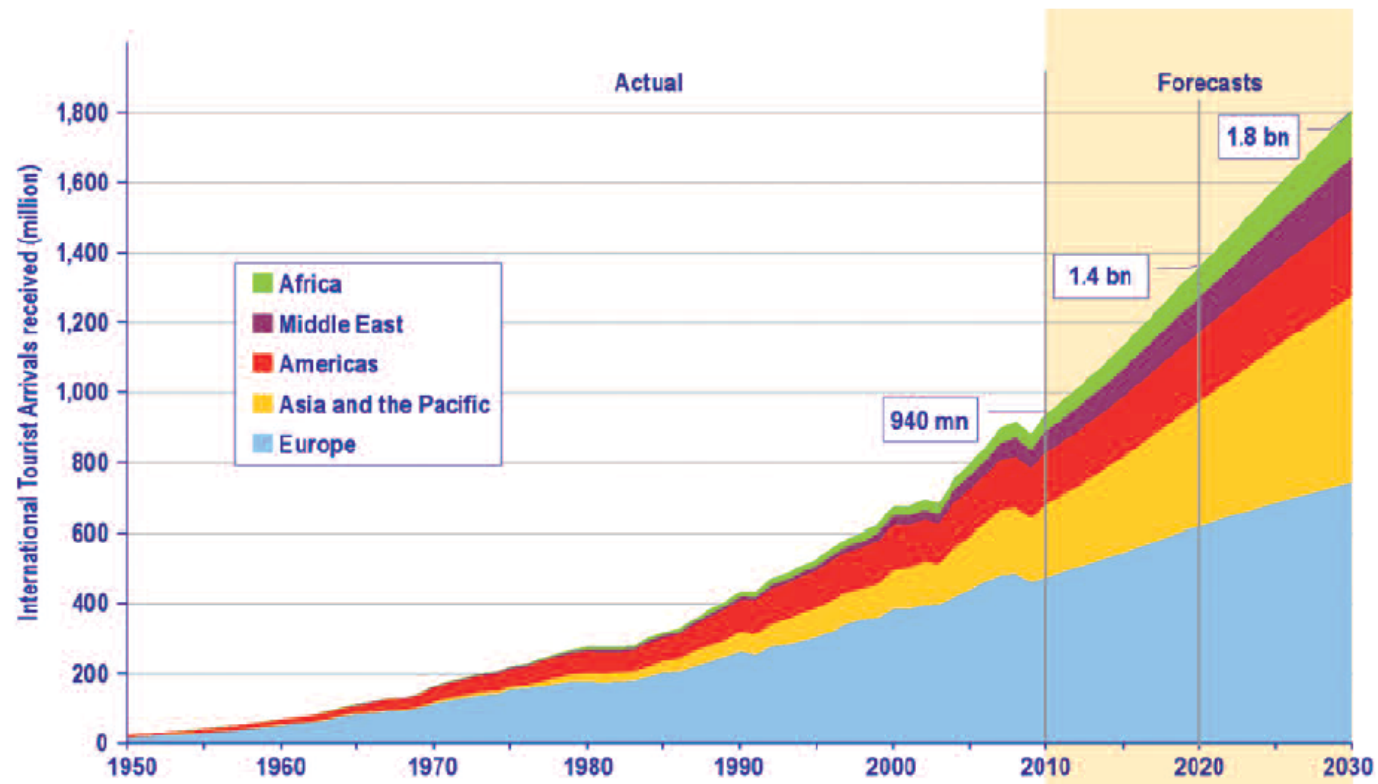

Mapa leteckých tras v roce 2009

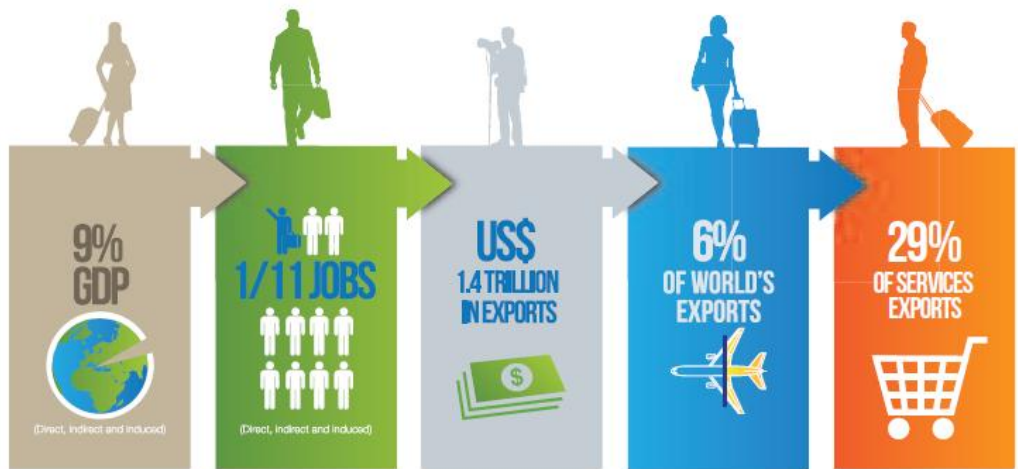
- V roce 2013 utratili turisté 1,3 bilionu dolarů

UNWTO Tourism Towards 2030: Actual trend and forecast 1950-2030

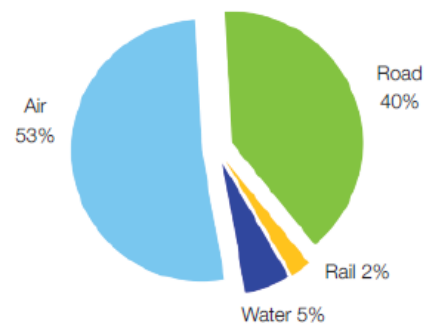

-
- Masový turismus akceleruje v druhé polov
20. století
  - Hlavní destinace jsou stále v Evropě

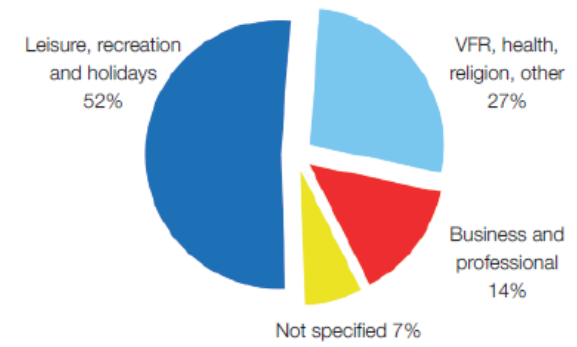
WHY TOURISM MATTERS

Inbound tourism by mode of transport, 2013* (share)

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

Inbound tourism by purpose of visit, 2013* (share)

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

ess:147.251.185.65

Rank ↕	Country ↕	UNWTO Region ^[3] ↕	International tourist arrivals (2014) ^[1] ↕	International tourist arrivals (2013) ^[1] ↕	Change (2013 to 2014) (%) ↕	Change (2012 to 2013) (%) ↕
1	 France	Europe	83.7 million	83.6 million	▲ 0.1	▲ 0.1
2	 United States	North America	74.8 million	70.0 million	▲ 6.8	▲ 6.8
3	 Spain	Europe	65.0 million	60.7 million	▲ 7.1	▲ 7.1
4	 China	Asia	55.6 million	55.7 million	▼ 0.1	▼ 0.1
5	 Italy	Europe	48.6 million	47.7 million	▲ 1.8	▲ 1.8
6	 Turkey	Europe	39.8 million	37.8 million	▲ 5.3	▲ 5.3
7	 Germany	Europe	33.0 million	31.5 million	▲ 4.6	▲ 4.6
8	 United Kingdom	Europe	32.6 million	31.1 million	▲ 5.0	▲ 5.0
9	 Russia	Europe	29.8 million	28.4 million	▲ 5.3	▲ 5.3
10	 Mexico	North America	29.1 million	24.2 million	▲ 20.5	▲ 20.5

International Tourist Arrivals

Rank	Series ¹	Million		Change (%)		
		2012	2013*	12/11	13*/12	
1	France	TF	83.0	..	1.8	..
2	United States	TF	66.7	69.8	6.3	4.7
3	Spain	TF	57.5	60.7	2.3	5.6
4	China	TF	57.7	55.7	0.3	-3.5
5	Italy	TF	46.4	47.7	0.5	2.9
6	Turkey	TF	35.7	37.8	3.0	5.9
7	Germany	TCE	30.4	31.5	7.3	3.7
8	United Kingdom	TF	29.3	31.2	-0.1	6.4
9	Russian Federation	TF	25.7	28.4	13.5	10.2
10	Thailand	TF	22.4	26.5	16.2	18.8

International Tourism Receipts

Rank	US\$				Local currencies		
	Billion		Change (%)		Change (%)		
	2012	2013*	12/11	13*/12	12/11	13*/12	
1	United States	126.2	139.6	9.2	10.6	9.2	10.6
2	Spain	56.3	60.4	-6.3	7.4	1.5	3.9
3	France	53.6	56.1	-2.2	4.8	6.0	1.3
4	China	50.0	51.7	3.2	3.3	0.8	1.4
5	Macao (China)	43.7	51.6	13.7	18.1	13.2	18.1
6	Italy	41.2	43.9	-4.2	6.6	3.8	3.1
7	Thailand	33.8	42.1	24.4	24.4	26.7	23.1
8	Germany	38.1	41.2	-1.9	8.1	6.3	4.5
9	United Kingdom	36.2	40.6	3.3	12.1	4.8	13.2
10	Hong Kong (China)	33.1	38.9	16.2	17.7	15.8	17.7

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

(Data as collected by UNWTO May 2014)

Turismus dnes

- Co se nezměnilo:
  - Movitost turistů
  - Motivace turistů
  - Cílové destinace a hlavní atrakce

Tragédie občiny

Co zkoumat?

- Proč se lidé dávají na cesty ... (Platí 4 S?)
- ... a kam?
- Jaký je čistý dopad na cílové destinace?